

Central Topic

موارد سجده سهو

بعد از قضای اجزاء فراموش شده(یک سجده، تشهد، صلوات بر پیامبر در تشهد).

ترتیب انجام قضای اجزاء و سجده سهو

دوم سجده سهو جزء فراموش شده(سجده سهو جزء فراموش شده مقدم است بر سجده سهو به سبب دیگر مانند تکلم اگر چه آن سبب(تکلم)مقدم بر جزء فراموش شده باشد

سوم سجده سهو به سبب دیگر مانند تکلم حتی اگر آن سبب(تکلم) مقدم باشد بر جزء فراموش شده

نکته:شهادت ثانی این ترتیب را اولی دانسته اما شهید اول این ترتیب را در کتاب ذکر واجب دانسته به دلیل ارتباط اجزاء با نماز و ارتباط سجده سهو اجزاء با اجزاء

فهو مجمع علیه كما في التذكرة لمرسل ابن أبي عمير عن بعض أصحابه عن سفیان بن السمط عن أبي عبد الله عليه السلام: (تسجد سجدي السهو في كل زيادة تدخل عليك أو نقصان).

على المشهور شهرة عظيمة و يدل عليه أخبار منها: صحيح عبد الرحمن بن الحجاج: (سألت أبا عبد الله عليه السلام عن الرجل يتكلم ناسيا في الصلاة يقول: أقيموا صفوفكم قال: يتم صلاته ثم يسجد سجدتين).

سخن گفتن سهوی

سلام سهوی در غیر محل آن چه در رکعت اول، دوم یا سوم

على المشهور شهرة عظيمة و استدل له بمرسل ابن أبي عمير المتقدم الوارد في كل زيادة و نقصان

شهادت ثانی: عبارت شهید اول مطلق است و شامل زیادت و نقصان سهوی(مانند اینکه تصمیم بر انجام قنوت داشته و قنوت را به جا نیاورده) در مستحبات هم می شود اما اجود آن است که بگوییم نقصان در مستحبات سجده سهو ندارد چرا که نقص در مستحبات نقصان نامیده نمی شود(مستحبات از اجزاء نماز نیست که نبود آن نقصان باشد و در اینکه زیادت در مستحبات سجده سهو دارد فیه نظر چرا که حکم سهو بالاتر از عمد نمی شود(ازدیاد عمدی مستحبات سجده سهو ندارد پس به طریق اولی ازدیاد سهوی آن سجده سهو ندارد)ب

به دلیل روایت سفیان بن السمط از امام صادق علیه السلام: تسجد سجدي السهو في كل زيادة تدخل عليك أو نقصا

ضابطه کلی: هر زیاد و کمی غیر مبطل

شهادت ثانی: و في الدروس أن القول بوجوبها لكل زيادة، و نقصان لم نظفر بقائله و لا بأخذ، و المأخذ ما ذكرناه و هو من جملة القائلين به، و قبله الفاضل، و قبلهما الصدوق.

و المراد من الفاضلين المحقق و العلامة، و المراد منه هنا العلامة الحلبي رحمه الله جواهر

نسب إلى الأكثر كما في السرائر لصحيح معاوية بن عمار: (سألته عن الرجل يسهو فيقوم في حال قعود أو يقعد في حال قيام قال: يسجد سجدتين بعد التسليم

قيام سهوی در غیر محل و عکس آن(نشستن در جای ایستادن).

اشکال: چرا مصنف قیام و قعود در غیر محل را ذکر کرد با اینکه ذیل مورد قبل(هر زیاد و کم غیر مبطل) می گنجد؟ پاسخ: به دلیل تاکید بر این دو مورد آنها را ذکر کرده چرا که برخی قائل به وجوب سجده سهو برای قیام و قعود در غیر محل هستند اما قائل به سجده سهو مطلقا، برای هر زیاد و کمی) نیستند مانند ابن ادریس و ابن زهرة.

(هنگام شک چهار و پنج در مواردی که نماز صحیح باشد مانند شک چهار و پنج بعد از سجدتین که بنا را بر چهار می گذارد، سلام می دهد و سجده سهو به جا می آورد).

على المشهور لصحيح عبد الله بن سنان عن أبي عبد الله عليه السلام: (إذا كنت لا تدري أربعا صليت أم خمسا فاسجد سجدي السهو بعد تسليمك، ثم سلم بعدهما